

”PONV-profylaksia herkästi tunnettujen riskitekijöiden perusteella”

LT Merja Koivuranta on nimitetty Oulun yliopiston anesthesiologian ja tehohoidon dosentiksi 1.7.2010 alkaen. Merja työskentelee erikoislääkärinä Oulun yliopistollisessa keskussairaalassa. Finnanest haastatteli dosentti Koivuranta sähköpostitse.

Mikä sai Sinut aloittamaan tutkimuksen? Mikä oli aiheena?

Kiinnostuin tutkimustyöstä valmistuttuani erikoislääkäriksi. Pahoinvointilääke tutkimusaiheena tuli minulle sattumalta 1990-luvun alussa. Silloinen professorimme Pauli Ryhänen pyysi minua tutkimaan sappipotilailla uutta ondansetronia leikkauuspahoinvoinnin estoon. Tämän ensimmäisen työni tulosten perusteella tavallaan kauhistuin PONV:n määrää potilaiden toipumisvaihees-

sa, ja halusin tarkemmin perehtyä ongelmaan epidemiologisen katsauksen avulla. Tästä se sitten alkoi, ja melko nopeasti tuli selväksi, että väitöskirja hahmottuu.

Mitä julkaisuistasi pidät parhaana ja miksi?

Julkaisuistani ehdottomasti arvokain sekä itselleni että kansainvälisesti on ”A Survey of postoperative nausea and vomiting” vuodelta

1997. Tutkimus selvitti PONV:n yleisyyttä ja kartoitti riskitekijät. Julkaisua on siteerattu ja referoitu noin 200 kansainvälisessä lehdessä. Työ on arvokas minulle myös siksi, että näin kliinisen ongelman, jota halusin selvittää, ja suunnittelin ja toteutin tutkimuksen oma-aloitteisesti, epidemiologisen asiantuntijan avulla. Tutkimus viritti myös yhteistyötä saksalaisen C. Apfelin ryhmän kanssa. Teimme yhteisprojektin ja menestyksekkään ja paljon siteeratun julkaisun samasta aiheesta (A simplified risk score for predicting postoperative nausea and vomiting).

Kenelle leikkauspotilaille kohdistat profylaktisen pahoinvointilääkityksen?

PONV-profylaksian annan herkäs- ti päiväkirurgisille (nais)potilaille, ja käytän setronia yhdessä deksame- tasonin kanssa. Arvioin aina kaikil- ta leikkauspotilailta PONV:n riskin tunnettujen riskitekijöiden avulla, ja suuntaan kohdennetun profylak- sian niiden mukaisesti jo kahdenkin riskitekijän perusteella. Tupakoi- ville annan harvoin profylaktisesti PONV-lääkkeitä.

Viimeisin julkaisu, josta kiinnostuit?

Tällä hetkellä luen eniten Regional Anesthesia and Pain Medicine - leh-

teä. Lehdessä on useita hyviä UÄ- teknologiaa käsitteleviä puudutus- tutkimuksia, jotka innostavat mi- nua.

Onko tavallinen työpäiväsi tutkimusta, kliinistä potilastyötä, hallintovastuuta vai opetusta? Oletko onnistunut rytmittämään näitä elementtejä toivomallasi tavalla?

Työpäivät kuluvat tiiviissä ja mie- lenkiintoisessa potilastyössä päivä- ja lyhytjälkihoitoisessa kirurgisessa yksikössä Oulun yliopistosairaalas- sa. Tottakai aina täytyy olla valmiina opettamaan lääketieteen kan- didaatteja ja perehdyttämään eri- koistuvia lääkäreitä, joita onneksi vielä riittää kiinnostumaan aneste- siatyöstä. Mielestäni nuorten kans- sa työskentely on antoisaa. Hallin- nollista vastuuta minulla ei ole, lu- kuunottamatta ajoittaista työnjoh- tovastuuta ja kehittämistehtäviä leikkaussalissa.

Mikä työssäsi on parasta ja mikä pahinta?

Työssäni ehdottomasti parasta ovat potilaskontaktit. Toinen seikka, jon- ka haluan mainita, ovat mielenkiin- toiset puudutukset perioperatiivi- sesti. Olen perehtynyt ultraääni- avusteiseen puudutustekniikkaan, ja se on todella mukaansatempaavaa.

Jos jotain haasteellista negatiivises- sa mielessä täytyy mainita, niin se on leikkaustoimintaan liittyvä kitka syystä tai toisesta. Potilaita on to- della paljon odottamassa operatii- vista hoitoa, ja soisin heidän pääse- vän kohtuullisella viiveellä tarpeelli- seksi arvioituun hoitoon.

Kuinka usein päivystät? Kotona vai sairaalassa?

Päivystän useita kertoja kuukaudes- sa, pidän päivystystyöstä tällä het- kellä. Teen aktiivipäivystyksiä. Päi- vystys tuo vaihtelua työkenttään, siitä saa hyvän korvauksen ja en- nen kaikkea oikeuden aktiivivapai- den pitämiseen.

Miten rentoudut?

Rentoutuskeinoni ovat hyvin yksin- kertaisia. Harrastan liikuntaa, ennen kaikkea hiihtoa, vaellusta ja uintia. Pidän erityisen paljon vuorimaise- missa liikkumisesta, ja pidemmil- lä lomilla käyn vuorivaelluksilla eri- laisten ryhmien kanssa. Rentoudun myös mielelläni mökkimaisemis- sa tunturissa ja merellä. Luen pal- jon proosaa työn vastapainoksi. Täl- lä hetkellä olen keskittynyt ruotsin- kieliseen kirjallisuuteen. *MT* ■

Finnanest onnittelee dosentuurin johdosta.